

KITILÄN KYLÄHANKKEEN OPINTOMATKA - VUOLLERIM 15.-16.6.2013

MATKARAPORTTI

LAUANTAI 15.6.2013

Matkalle lähdettiin lauantaina ohjelman mukaisesti klo 9 lauantaiaamuna Kittilän kunnantalolta. Matkaseurueeseen kuului kaikkiaan 25 osallistujaa, joista osa poimittiin mukaan matkan varrelta, Kaukosesta ja Kallostä.

Jo matkalla virittäydettiin tunnelmaan käymällä läpi kylähankkeen asioita sekä Vuollerimin alustavaa esittelyä. Osallistujilla oli myös sana vapaa – esiintymään pääsivät kaikki halukkaat.

Perillä Vuollerimissa oltiin noin kello 13 ja ohjelma aloitettiin kiertoajelulla, jossa oppaina toimivat kylän edustajat, etunenässä matkan yhteyshenkilö Eva-Lena Skalstad.



Vuollerim-kiertoajelu

- Vuollerimissa on löytynyt merkkejä asutuksesta aina 6000 vuoden takaa ja kylästä löytyy arkeologinen museo
- 200-300 hengen kylä kasvoi 50-60 -luvulla Vattenfallin vesivoima laitoksen tulon myötä rajusti. Kylässä oli parhaimmillaan yli 4000 asukasta.
- Vesivoimalan työntekijöitä kutsuttiin etanoiksi, sillä moni ”kantoi kotia mukanaan”, eli pois muuttaessaan vei myös talonsa mukanaan.
- Luleå-joki padottiin vesivoiman vuoksi, ja parhaat lohipaikat menetettiin tässä yhteydessä. Monet paikalliset ovat tästä edelleen katkeria.
- 1990-luvun aikana työpaikat katosivat ja asukasmäärä laski alle 800:n asukkaaseen.
- Tämä raju muutos tyhjensi kylää ja heikensi kylän palveluita, mikä herätti kyläläiset yhteiseen tekemiseen, jotta säilytetään täällä asumisen ja elämisen mahdollisuudet.

Työpaja 1. Osa 1: Yrittäjyys kylissä



Kiertoajelun jälkeen kokoonnuttiin The Village Team –yrityksen tiloihin, joissa toimii tilavuokraamo ja pienimuotoista korjaustoimintaa autoille. Saman hallirakennuksen toinen pääty oli varusteltu kokous- ja koulutustiloiksi. Myös tämä toiminta oli kyläläisten yhteisessä omistuksessa. Kokoustiloissa kyläläiset esittelivät meille kylän yrityksiä ja yhteistoimintaa.

Växthuset-osuuskunta

Karin Granström kertoi, että Växthuset-osuuskunta on ensimmäinen kyläläisten yhdessä perustama yritys. Se syntyi siitä, kun kyläläiset kokoontuivat 90-luvun lopussa miettimään, mitä voidaan tehdä kylän eteen. Tuolloin päätettiin perustaa osuuskunta, johon mukaan lähti aluksi 50 ihmistä, nyt mukana on noin 100. Osakkaan osuus on 500 kruunua. Henkilökuntaa on palkattuna 1,5.

Växthusetilla on rauta- ja sekatavarakauppa Vuollerimin keskustassa. Osuuskunta auttaa myös mm. kirkkoa (arkunkantoa, adresseja).

Karinilta kysyttiin, mikä on se taika, miten kyläläiset saa yhdessä tekemään? – Meillä on hauskaa yhdessä, kertoo Karin.- Ja kahvia on aina tarjolla.



<http://www.vuollerim.se/vaxthuset/>

Vuollerimin vapaakoulu

Vuollerimin vapaakoulun rehtori Anette Amundsson kertoi koulun historiasta ja toiminnasta.

- Kunta päätti lakkauttaa Vuollerimin yläkoulun viitisen vuotta sitten, ja lähin koulu olisi ollut 45 kilometrin päässä. Vanhemmat kokoontuivat ideoimaan, missä voitaisiin säästää, jotta koulutoimintaa ei tarvitsisi lopettaa, laskettiin mm. koulun lämmityskustannuksia.

- Kunta kuitenkin päätti lakkauttaa koulun. Erilaisia muotoja järjestää koulutoimintaa mietittiin, mutta kunnan kanssa ei löydetty yhteistä säveltä. Vaatimukset koulutoiminnan järjestämiselle yksityisesti tuntuivat olevan korkeammat kuin kunnalliselle koululle.
- Lopulta vanhemmat päättivät aloittaa vapaakoulun. Yhteistyöllä vanhempien kesken katsottiin että parasta oli toteuttaa koulu osakeyhtiömuodossa. Hallinto on yritysmäinen, mutta esimerkiksi hallituksen jäsenet eivät ota palkkioita kokouksista. Yrityksellä on 101 osakkeenomistajaa. Kaikki voitto koulutoiminnasta käytetään koulutoiminnan parantamiseen.
- Koulutoiminnan järjestämiseen tarvittiin lupa, ja toiminta rahoitetaan kunnan rahoituksella – koulu saa tietyn rahan per oppilas toiminnan rahoittamiseen.
- Kun lupa koulutoiminnalle saatiin, koulun alkuun oli muutama kuukausi aikaa, ja kaikki mitä koulu omisti, oli neljä rei'ittäjää ja kasan kysymyksiä: missä opetetaan, keitä opetetaan, kuka opettaa, kuka laittaa oppilaille ruuan ja missä, mistä saadaan opetusvälineet? Kysymysten lista oli loputon. Kuitenkin kun 22.8.2010 koulun ovet avattiin, kaikki oli kunnossa. Koulu sai lahjoituksina kalusteita ja sisustustavaraa. Nyt koulua on pyöritetty kolme vuotta.
- Erot kunnalliseen kouluun ovat aika pienet – on kuitenkin sama opetussuunnitelma ja samat opetusmateriaalit, koulu ei peri eikä saa periä lukukausimaksuja. Suurin ero on, että koulu itse päättää rahankäytöstään. Yksi esimerkki on, että oppilaat huolehtivat itse koulun siisteydestä. Siivousvastuuta tulee puolitoista viikkoa per oppilas. Näin säästyneillä rahoilla tehdään oppilaiden kanssa kielikurssi Englantiin.
- Tunnelma koulussa on hyvä. Oppilailla ja opettajilla on yhteinen lounas- ja taukotila, jossa vietetään aikaa ja järjestetään juhlia. Koulussa on musiikkitala ja keittiö, joihin oppilaat voivat jäädä musisoimaan ja leipomaan koulun jälkeen. Usein rehtorin tai opettajan pitää lähes hätistellä oppilaita pois koulusta. Koulun toimintaan kuuluu myös kivoja tempauksia, kuten carting-ajoa, ratsastusta, ammuntaa.
- Onnistumisen vaatimukset tuntuvat olevan korkeammalla – ja tulokset ovat hyvät, koulumenestys on kunnan keskiarvon yläpuolella. Koulu on tarkistettu kaksi kertaa, eikä tarkastuksessa ole löytynyt moitittavaa.
- Naapurikunnassa suljetaan myös koulu, jonka oppilaat tulevat mahdollisesti Vuollerimin kouluun.
- Koulu järjestää paljon tilaisuuksia ja avoimien ovien päiviä, joihin osallistuu myös paljon koulun ulkopuolista väkeä, kyläläisiä. Koululla on hyvät suhteet yrityksiin ja paljon on saatu lahjoituksia.
- Oppilaita koulussa on 28, 37 aloittaa syksyllä. Kylän yläkouluikäisistä lapsista 97 % käy tätä vapaakoulua.



Vanha toimistorakennus kunnostettiin kouluksi, kun kunta kieltäytyi vuokraamasta vanhan koulun tiloja. Tämä oli lopulta kuitenkin onni, koska nykyiset tilat koetaan kovin viihtyisiksi.

Hotel Vuollerim Gästgiveriet

Anders Larsson esitteli opintomatkalaisille kylässä toimivaa hotellia. Kylässä aikaisemmin toiminut armeijan rakennus oli noin 7 vuotta sitten myynnissä. Kyläläiset halusivat ostaa rakennuksen ja säilyttää sen kunnossa ja toteuttaa siinä yritystoimintaa. Päättiin perustaa hotelli, ja avata se Jokkmokin talvimarkkinoiden aikaan, jolloin alueella on paljon majoittujia. Töitä tehtiin vapaaehtoisvoimin, ja tehdään edelleen etenkin sesonkiakana. Hotelli työllistää kaksi palkattua henkilöä.

Vapaaehtoistyönä on mm. remontoitu hotellia. Hotelli on oma yrityksensä, jonka omistajia ovat yksityishenkilöt, yritykset ja yhdistykset. Osakkeenomistajia hotellissa on nyt 150. Hotellin huoneita on nimetty vapaaehtoistyöntekijöiden ja osakkeenomistajien mukaan, näin heitä on muistettu.

Hotellilla on kaksi tarkoitusta: tuoda palveluja matkailijoille, mutta myös kyläläisille (lounas- ja cateringpalvelut, iltaravintola anniskeluoikeuksilla, tilavuokra, majoituspalvelut).



<http://www.gastgiveriet.se/>

Vuollerimin Carting-rata

Tommy Sundgren kertoi Vuollerimin erikoisuudesta, carting-radasta. Vuonna 2007 aloitettiin carting-radan rakennus, joka nyt on 1078 metrillään Norrbottenin pisin ja myös maailman pohjoisin kilpacartingrata, Kerran vuodessa järjestetään isompi kilpailu nimeltä Norrlandsgubben.

Rata on avoinna toukokuusta syyskuun loppuun, ja heinäkuu on aikaa, jolloin radalle voi tulla ilman ennakkovarausta. Tällä hetkellä toiminnassa on 11 vuokra-autoa ja 6 kilpa-autoa. Toiminnassa on panostettu liikuntarajoitteisten autoihin, joissa jarru ja kaasusäädin ovat ratissa. Autojen vuokraus on myös yksi mihin panostetaan. Radan rakentaminen maksoi 5 miljoonaa Ruotsin kruunua, eikä siihen tarvittu velkaa, sillä tukijoita hankkeelle saatiin mm. EU:lta, kunnalta, lääninhallitukselta ja yksityisiltä yrityksiltä.

Työpaja 1. Osa 2: Kokemustenvaihtoa kylän edustajien kanssa

Kouluvierailun jälkeen siirryttiin takaisin hotel Gästgiverietiin, jossa työpaja jatkui tutustumisella paikalliseen ohjelmaan House Jumping Dinner. Siinä osallistujat vierailevat useammassa paikallisessa kodissa, joissa on mahdollista nauttia pientä syötävää. Samalla myös paikalliset ihmiset tulevat tutuksi, ja osallistujilla on mahdollista kokea olevansa osa kyläyhteisöä.

Kyseessä on ainutlaatuinen, mutta kuitenkin suhteellisen helposti toteutettava ohjelma. Illan kohteiden isännät kertoivat käytännön toteutuksen haasteista ja löydetyistä ratkaisuista. Esimerkiksi

ohjelmanumeroon tavallisesti kuuluvat illallistarjoilut tilataan nykyään paikallisesta hotellista, jotta pystytään täyttämään viranomaisten vaatimukset hygieniaan liittyen. Samaten isäntien työtä helpottaa se, että numerosta vastaava ohjelmapalveluyrittäjä vastaa paikkojen kuntoon laittamisesta sekä etu- että jälkikäteen.



Ohjelmanumeroon tutustuminen teki ryhmään suuren vaikutuksen ja osoittautui yhdeksi mieleenpainuvimmista osuuksista opintomatalla. Ohjelman toteutusmahdollisuuksista Kittilän kylissä keskusteltiin pitkään.

SUNNUNTAI 16.6.13

Työpaja 2. Kyläkulttuuri ja koulutus / Yritys- ja kylätoimintaesittelyt

Sunnuntaina ohjelmamme jatkui vielä yritysten ja kylätoiminnan esittelyillä ja jatkui työpajatyöskentelyllä.

Lapland Vuollerim WelcomesYou AB

Sunnuntain ensimmäinen varsinainen ohjelmanumero oli vierailu Lapland Vuollerim WelcomesYou AB:n tiloissa. Kuulimme Eva-Lenan esittelyn yrityksen toiminnasta. Lapland Vuollerim on 50 kyläläisen, voittoa tavoittelemattoman yhdistyksen ja yrityksen omistama yritys, jonka tehtävä on markkinoida ja myydä alueen palveluita. Palkattuja työntekijöitä on 1,5. Alkunsa Lapland Vuollerim sai vuonna 2007 eräältä kylän asukkaalta, joka totesi että kylästä ja palveluista on liian vähän tietoa tarjolla. Tämä kyläläinen vei asiaa eteenpäin niin, että jokaiselle kylän taloudelle lähetettiin kirje, jossa pyydettiin ideoita ja ajatuksia kylän kehittämiseen. Tältä pohjalta saatiin koottua ohjelmapalvelupaketteja, joita on tällä hetkellä myynnissä 40-50 kpl.

Palvelut perustuvat kaikki samaan perusajatukseseen: tuotetaan paikalliseen elämään ja arkeen perustuvia laadukkaita ohjelmapalveluita. Tavallisen elämän ympärille paketoitaan luksustuotteita. Kylässä vierailijoiden halutaan tekevät ja kokevan asioita kyläläisten kanssa. Tämä antaa vierailijalle enemmän ja samalla tuo kylälle tunnettuutta.

Onnistumisesta osoituksena on mm. se, että Lapland Vuollerim on saanut toiminnalleen Nature's Best – luontomatkailusertifiikaatin. Lisäksi Vuollerimissa on onnistuttu kolmena vuotena peräkkäin saamaan alueen ohjelmapalvelu ehdolle Vuoden paras ulkoilmatuote – kisaan, joka järjestetään Ruotsin suurimpien erämessujen yhteydessä.

Palveluiden tuottamisessa tarvitaan runsaasti vapaaehtoistyötä. Jo yrityksen toimitilat ovat tästä esimerkki. Talo oli pitkään rapistuneena, mutta talkoovoimin siitä kunnostettiin toimivat tilat. Huonekalut ja sisustus on toteutettu lahjoitettujen tai kierrätyksestä saatujen huonekalujen ja tarvikkeiden avulla.

Suurin haaste alueen näkökulmasta on markkinointi, jossa oppia halutaan ottaa mm. Kittilästä. Matkailutoiminta on toistaiseksi pientä, noin 2000 vierailijaa käy Vuollerimissa vuosittain. Vuollerim on valinnut kohderyhmäkseen paljon matkustelleet ihmiset, jotka haluavat kokea jotain uutta, ulkomaalaiset matkailijat, jotka hakevat palveluilta elämyksellisyyttä, laatua ja joilla on käytettävissään suhteellisen korkea matkabudjetti. Erityisesti Saksan ja Englannin markkinat on todettu kiinnostaviksi. Valintaan on vaikuttanut se, että nämä ovat myös Swedish Laplandin kohdemarkkinat.



Think New –projekti

Nuori Sofie kertoi meille nuorisoprojektista, jonka parissa hän työskentelee. Think new –projekti on vuoden mittainen projekti, joka hyödyntää nuorison ajatuksia, intoa ja sitoutumista. Hanke haluaa kannustaa nuoria osallistumaan alueen kehittämiseen. Sofie kertoi, että kylässä on tällä hetkellä noin 50 lasta ja nuorta, joista 17 on 15-20 –vuoden ikäisiä.

Osa tästä projektista oli nuorisomusikaali, josta näimme pienen pätkän. Sofie vakuutti, että ei ole välttämättä vaikeaa tehdä musikaalia. Osallistujista kenelläkään ei ollut kokemusta musikaaleista tai muusta esiintymisestä. Kuitenkin koko musikaali tehtiin tässä kylässä, omin voimin.

Hankkeen päätavoite oli saada Norrbottenin nuoret tuntemaan että heillä on merkitystä yhteisössä, sen osana. Ajatus tuli käynnissä olleesta keskustelusta siitä, miten nuoret näkivät Norrbottenin tulevaisuuden. Poliitikot monesti puhuvat nuorista ihmisistä, mutta eivät puhu nuorten kanssa, tähän haluttiin muutos. Hankkeessa järjestetään 4 aktivointitilaisuutta nuorille, joista viimeinen Luleåssa marraskuussa 2013, yhdessä lääninhallituksen kanssa. Mukana on sekä poliitikkoja, yrityksiä että nuoria. Tuloksena tehdään yhteinen lausunto, joka luovutetaan lääninhallitukselle.

Hanke saa rahoituksen kansalliselta nuorisorahastolta. Sitä johtavat nuoret, joista yksi on kokoaikainen, kaksi osa-aikaista, kaikki 20–21-vuotiaita.

Workshop-työskentelyä

Päivää jatkoi workshop, jonka vetivät Anders, Oylden ja Eva-Lena. Työpajassa toimittiin 5 henkilön ryhmissä.

Mitä Vuollerimissa tehtyä voisi soveltaa Kittilän kylille tehtäväksi?

Ensimmäisessä tehtävässä pohdittiin mitkä matkalla esitellyistä aiheista olivat parhaimmat, miten niitä voisi Kittilässä toteuttaa, onko eroa toteuttamisen tavoissa.

Keskusteluissa esiin nousi Vuollerimin asenne: yhteistyöhenki, ja että kaiken ikäiset tekevät yhdessä juttuja. Lisäksi mainittiin yritteliäisyys, miten on panostettu sekä rahaa että aikaa kylän yhteisiin juttuihin. Mainittiin myös osallistuminen, tasavertaisuus, miten kaikki ovat arvostettuja. Pohdittiin että Kittilässä voisi tehdä jotain yhteisiä kyläyhteyksiä sesonkiajan ulkopuolella

House Jumping Dinner oli vaikuttava, kodinomainen tunnelma, rento asenne oli mukava. Voisi soveltaa saunakokemukseen. Jokapäiväiseen elämään perustuvat tuotteet olivat vaikuttavia ja niitä voisi toteuttaa Kittilässäkin. Lisäksi mainittiin kylän yleistunnelma ja kauneus. Tämä innoitti miettimään tulisiko Kittilästä kaunein kylä Lapissa? Welcome to Kittilä, Sweden in Finnish Lapland – radikaali ajatus kenties!



Miksi tätä ei ole jo tehty Kittilässä?

Tehtävässä kaksi mietittiin miksi tätä ei ole jo tehty Kittilässä, mitä esteitä toteuttamiselle on. Esille nousivat ainakin seuraavat:

- Pienet kylät, vähän ihmisiä → ratkaisuna voisi olla se, että tehdään kylien välistä yhteistyötä.
- Pitäisi olla yhteinen tavoite, tätä ei monesti ole
- Useat ihmiset eivät arvosta vapaaehtoistyötä – asenne!
- Ei tehdä, vaan puhutaan konditionaalissa
- Tekemisessä on liikaa itsekkyyttä, tavoitteet liiankin korkealla
- Odotetaan että joku muu tai kunta on vastuutaho
- Asenne: Ajatellaan ettei kannata, ollaan pessimistisiä, ei ole hauskaa, ei ole järkeä
- Kylässä voi olla historian painolasteja, vanhoja riitoja tms.
- Osuuskunta Tepastossa (palvelemaan alueen matkailijoita): aika ei ollut oikea, oli liikaa muuta työtä. Tepasto miettii nyt uudelleen, voitaisiin ottaa Pulju-Lompolo mukaan.
- Aikapuute

Mitä jos näitä esteitä ei olisi?

Tehtävä kolme oli miettiä ja kirjata ylös, mitä jos näitä esteitä ei olisi, mitä sitten tapahtuisi?

- Olisi paratiisikylä Kittilä täynnä
- Idea: pitäisikö järjestää Kittilän paras kylä –kilpailu vuosittain? Jollain tavalla voitaisiin huomioida ja palkita tämä kylä. Todettiin, että toteutuessaan tämän pitäisi myös tuottaa jotain konkreettista hyvää kylälle!!

- Osuuskunta/Tepasto: toiminta virkistäisi kylää, laaja toimiala, vaikuttaisi jopa kylän siisteyteen jne. Laaja-alaisella toiminnalla olisi laaja-alaisia vaikutuksia.
- Jokainen antaisi sen mistä pystyy ja jokaisesta panoksesta oltaisiin kiitollisia
- Yrittäjyys- ja osuuskuntatoiminta lähtisi liikkeelle
- Verkostoituminen kylien ja yrittäjien kesken
- Kylissä olisi palveluita, kouluja, myös palveluringit olisivat mahdollisia
- Ihmisillä olisi mahdollisuus asua kotona pidempään
- Kylätyöntekijöitä olisi kylissä
- Metsästys- ja kalastusaktiviteetit voisivat kehittyä: safaritoimintaa, luontopolkuja
- Kesä- ja luontomatkailu voisivat kehittyä
- Lähtiuotteita saataisiin kehitettyä entistä enemmän
- Esimerkkinä mainittiin Tepaston koulun mahdollisuus toimia palvelupaikkana
- Olisi muuttovirtaa kyliin

Työpajan jälkeen sunnuntain ohjelmaa jatkoi Ann-Kristine, joka on yksi kylän tulisieluista, syntynyt kylässä, elänyt luontoa ja koskia. Kertoi että lohet olivat aikoinaan valtavia – ei muistele koska tekee kipeää muistella tuhottua asiaa.

Ann-Kristine painotti verkostotoimintaa, sitä että verkostossa jokainen asettaa itselleen tavoitteita jotka haluaa saavuttaa, mutta myös yhteisiä tavoitteita. Vuollerimissa ovat tehneet kirjallisen sopimuksen yhteisistä tavoitteista tässä verkostossa, tekemisen esteet katoavat siinä samalla. Ann-Kristine antoi kotimatkalle ohjeita - kun mennään kotiin, pitäisi laatia vastaava sopimus yhdessä.

Tavoitesopimuksessa on asioita mitä ajetaan. Ann-Kristine kertoi esimerkkinä omansa. On perusta jolla työskennellään:

- o Kaikki ovat pohjimmiltaan hyviä
- o kaikki ovat arvokkaita
- o kaikki ovat yksilöitä
- o kaikilla on ainutlaatuista annettavaa
- o kaikki kuuluvat yhteen
- o kaikilla on mahdollisuus valita miten reagoitavat asioihin
- o puhutaan asioista suoraan, avoimesti, tasavertaisesti

Näillä perussäännöillä toimitaan esim. Village Teamissa. Kun on yhteinen tausta ja arvot on helppo työskennellä yhdessä!

Ann-Kristine jatko kertomalla Tulevaisuuden vedet – toimintaryhmästä. Se on projekti jonka laatu tullaan turvaamaan paikallisella toiminnalla - Vuollerimin ”henkivakuutus”. Jotta toimintaryhmä voisi edetä, on sovittu seuraavat säännöt:

- o työskennellään vapaasti ilman että tuomitsee toisiaan tai mitään
- o toiminnan tulee olla kutsuva ja tiedottava
- o kaikki saa tulla mukaan ja toimia
- o toiminnan tulee olla avoin kaikkien ideoille
- o ei liikaa pröystäillä menestymisillä
- o kerätään historiikkia ja faktaa asiasta, tämä on juuri tälle asialle räätälöity tavoite

- kaiken pitää olla läpinäkyvää, ei saa olla mitään salattavaa
- Ei ajattele pahaa toisista, mutta ei niele loukkauksia, ei ole liian kiltti, toimii faktojen pohjalta



Jäähyväissanoinaan Eva-Lena painotti sitä, että Vuollerimissa ei ole mitään enempää kuin Kittilän kylissä. Myös Kittilässä on saavutettavissa se, mitä Vuollerimissa on. Vuollerimissakaan kaikki ei ole ollut helppoa ja paljon on tehty töitä. On tullut esteitä, mutta aina on pidetty asenne että mikään ei ole mahdotonta – aina löytyy keino päästä eteenpäin. Eva-Lenalle eteenpäin vievä voima on se, että voi tehdä jotain oman kylän eteen, ja että on hauskaa.

Vuollerimin edustajien toive on, että yhteistyötä voitaisiin jatkaa. Vastavuoroisesti matkan päätteeksi toivotettiin vuollerimilaiset tervetulleiksi Kittilään!

Paluumatka

Paluumatkamme alkoi pysähtymällä vielä tutustumaan Vuollerim Hembygsgår –nimiseen, kylän historiaa ja vanhoja esineitä esittelevään vohvelikahvilaan. <http://www.hembygd.se/vuollerim/>

Paluumatkalla annettiin osallistujille vielä mahdollisuus kertoa muutamalla sanalla terveisiä ja ajankohtaisia asioita omasta kylästään. Tätä mahdollisuutta kylät myös hyödynsivät, ja matka toimikin myös sisäisen verkostoitumisen edistäjänä. Myös KKT:n Laura Vilander käytti puheenvuoron, jossa kertoi että kylillä on edelleen tällä rahoituskaudella mahdollisuus hakea avustusta kylien kehittämiseen myös KKT:n kautta.

Paluumatkalla osallistujilla oli myös mahdollisuus antaa matkasta palautetta nimettömästi. Palaute oli kiittävää ja matka koettiin onnistuneeksi. Erityisesti Vuollerimissa vallinnut myönteinen, aktiivinen ja reipas asenne oli tehnyt osallistujiin vaikutuksen, josta toivottiin kaikuja myös Kittilään.

Vuollerimin myönteistä henkeä välitettiin Kittilässä lehtijutun avulla, joka julkaistiin Kittilälehdessä heinäkuun alussa.